

Bilag til Bet. o. Lovf. om Sikring af Udløbet ved Hvide Sande.

Ved en aaben Kanal gennem Holmslands Tange umiddelbart udfor Fjorden, hvilken Kanal, hvad enten den bygges ved Hvide Sande eller ved Haurvig, passende maa gives en Bredde af ca. 200 Fod og en Dybde af ca. 10 Fod, vilde Betingelserne for Fjordens Afvanding vel blive gunstige under almindelige Forhold. Fjordens Middelsommervandstand, der ifølge Vandbygningsvæsenets Undersøgelser i Aarene 1884—91 gennemsnitlig havde Højden + 0,9 Fod over Nul, vilde blive sænket til Højden + 0,3 Fod, og dens Middelvintervandstand, der i det nævnte Tidsrum havde Højden + 1,8 Fod, vilde blive sænket til + 0,8 Fod. Sænkningen af Middelsommervandstanden vilde altsaa andrage 0,6 Fod og Sænkningen af Middelvintervandstanden 1 Fod.

Men under stormfulde Perioder med Højvande i Havet vilde Kanalen give Anledning til betydelige Oversvømmelser ikke alene om Vinteren, men ogsaa om Sommeren. Til Belysning heraf skal anføres, at under en stormfuld Periode i Vintertiden, nemlig fra den 29. November til den 5. December 1885, da Havets Middelvandstand havde en Højde af mellem + 2,5 Fod og + 8,2 Fod, steg Fjordens Vandstand fra + 1,2 Fod til + 2,6 Fod, medens den, saafremt der havde været et aabent Udløb umiddelbart fra Fjorden til Havet, vilde være stegen fra den for Vintertiden forudsatte Middelvandstand + 0,8 Fod til + 4,1 Fod. Fremdeles skal anføres, at under en stormfuld Periode i Sommertiden, nemlig fra den 8. til den 13. August 1887, da Havets Middelvandstand havde en Højde af mellem + 0,5 Fod og + 3,0 Fod, steg Fjordens Vandstand fra + 0,6 Fod til + 0,7 Fod, medens den med et aabent Udløb direkte fra Fjorden til Havet vilde være stegen fra den forudsatte Middelsommervandstand + 0,3 Fod til 1,9 Fod. Ved Beregningerne af Fjordvandstandens Stigning under de nævnte Perioder er der tilmed ikke taget Hensyn til den Forøgelse af Vandstandens Højde, som vilde hidrøre fra Tilstrømningen fra Oplandet, eller til den Opstuvning af Vandet, der foraarsages ved Vinden, en Opstuvning, der under Storm fra Vest paa den østlige Side af Fjorden kan andrage ca. 2 Fod. At det ikke er sjældent, at Havets Middelvandstand i Sommertiden naar en saadan Højde af + 2 Fod og derover, at Fjordens Vandstand gennem et aabent Udløb direkte fra Fjorden til Havet vilde kunne stige til + 1½ à 2 Fod, fremgaar af Vandbygningsvæsenets Vandstandsagttagelser i Havet ud for Bjerregaard paa Holmslands Klit, der vise, at Havet i Sommertiden (16. April—15. September) i Aarene 1884—1894 har haft en Middelvandstand paa + 2 Fod og derover gennemsnitlig 4 à 5 Dage i Løbet af hver Sommer.

Tilvejebringelsen af et aabent Udløb direkte fra Fjorden til Havet maa Kommissionen derfor af Hensyn til Landbrugets Interesser bestemt fraraade, fordi et saadant Udløb vil give Anledning til Oversvømmelser af Engene til meget ubelejlige Tider, uden at den Sænkning af Fjordens Vandspejl, der til andre Tider vilde kunne naas, saaledes som det ovenfor er paavist, vil kunne fri Engene for de Oversvømmelser, som de under regnfulde Perioder i Sommertiden lide af.

Som det Sted, der maatte anses for det heldigste for et Udløb fra Fjorden, er stedse nævnt et Punkt omtrent ud for Nymindegab Kro. Det i 1892 tilvejebragte nye Udløb har omtrent denne Beliggenhed, idet det ligger i en Afstand af ca. 1,000 Alen Syd for Kroen. Naar Forholdene alligevel ikke kunne siges at være blevne forbedrede efter Tilvejebringelsen af det nye Udløb, skyldes dette, som tidligere anført, mulig den Omstændighed, at dette Udløb ikke har opnaaet at faa et tilstrækkeligt stort, vandførende Profil. Hertil kommer, at det nye Udløb i Sommertiden, naar Fjordens Vandstand er sunken saa meget, at Udstrømmen næsten ganske ophører, har vist en Tilbøjelighed til at lukke sig. For dels at udvide Udløbet, dels om muligt at forebygge en Lukning eller, hvis det alligevel skulde lykkes, hurtigst gørligt at kunne genaabne det blev der ved Finansloven for 1897—98 bevilget de nødvendige Midler til Anskaffelsen af et Sandpumpeskib med tilhørende Bugserbaad og selvløsende Pramme m. m. og ved de derefter følgende Finanslove de til Driften af dette Materiel fornødne Beløb. I de to Finansaar, 1898—99 og 1899—1900, hvori Sandpumpeskibet har været i Virksomhed, har det i det første Aar hovedsagelig været anvendt dels til Udvidelse saavel i Dybde som i Bredde af selve Udløbet, dels til Uddybning af en Liggeplads for Materiellet i den ældre, aflukkede Arm af Nymindestrømmen og dels endelig til Påbegyndelse af en Uddybning gennem den af Tørv (Tvol) bestaaende Banke, der strakte sig tværs over Strømmen umiddelbart indenfor Udløbet. I det andet Finansaar har Sandpumpeskibet tilendbragt Gennemskæringen af den ovennævnte, af Tvol bestaaende Banke, vedligeholdt Dybden i selve Udløbet og i Ind-

Udvalgenes Betænkninger m. m.